

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Gospodarka łowiecka w północno-wschodniej Polsce

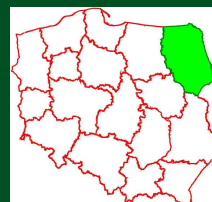
Piotr Wawrzyniak
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

RDLP Białystok w zasięgu terytorialnym ma 2 632 747ha, gdzie zarządza powierzchnią 625 222,15 ha w tym 587 411,57ha powierzchni leśnej.

11 rejonów hodowlanych zwierzyny utworzonych głównie na dużych kompleksach leśnych gdzie można wyróżnić subpopulacje zwierzyny grubej oraz stosować dość jednolite postępowanie łowieckie co do tych gatunków.

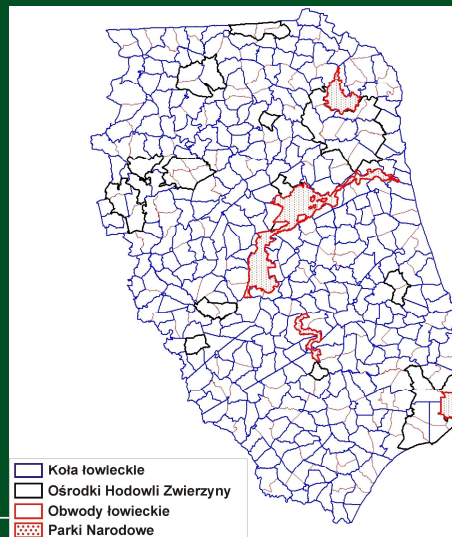
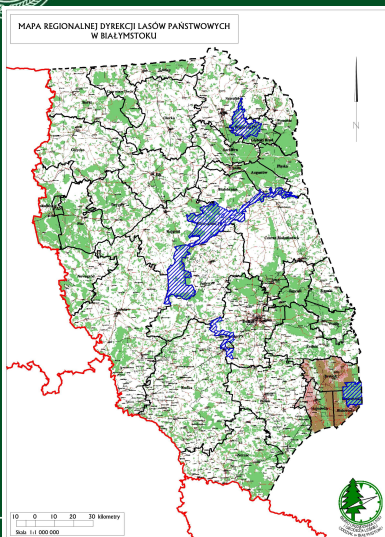
435 (116 leśnych) obwodów łowieckich z czego 389 jest dzierżawionych przez koła łowieckie, a 46 jest zarządzanych przez ośrodki hodowli zwierzyny (44 - LP, 1 - ZG PZŁ, 1- PAN Popielno).

Współpraca z trzema zarządami okręgowymi PZŁ w Białymstoku, Łomży i Suwałkach

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Zwierzyna gruba: łosie, jelenie, sarny, dziki

**Zwierzyna drobna: lisy, jenoty, borsuki, kuny, norki, tchórze,
piżmaki, zające, jarzabki, bażanty, kuropatwy, gęsi, kaczki,
grzywacze, słonki, łyski**

**Duże drapieżniki będące pod ochroną – wilk (177),
ryś (72)**

Rzadkie gatunki chronione jak żubr (657), głuszec, cietrzew

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Stosowane metody oceny liczebności kopytnych: pędzenia próbne, całoroczne obserwacje, tropienia na śniegu, karty obserwacji

Wielkobszarowa inwentaryzacja wilka i rysia

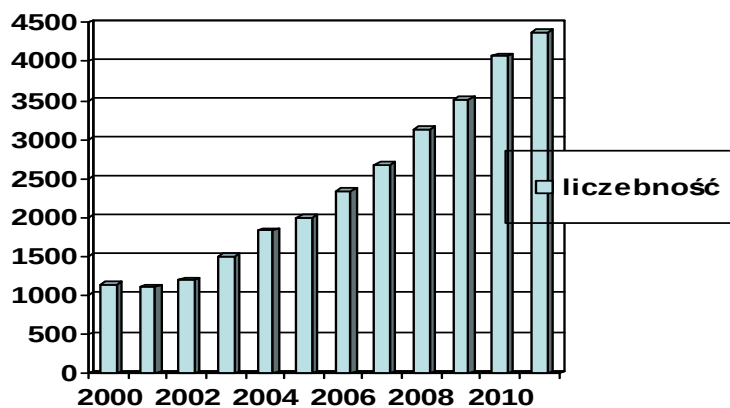

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Dynamika liczebności populacji łosi

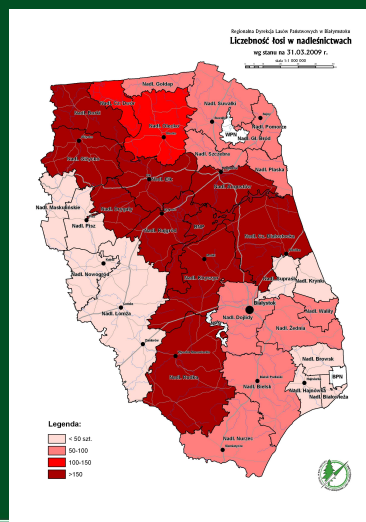
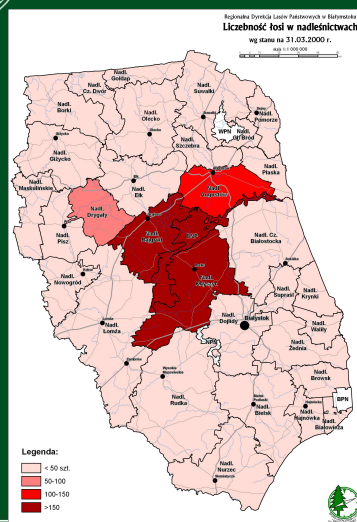
Zagęszczenia od 1,3 do 19,2 osobników/ 1000ha lasu

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Wzrost liczebności łosi w latach 2000, 2009

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

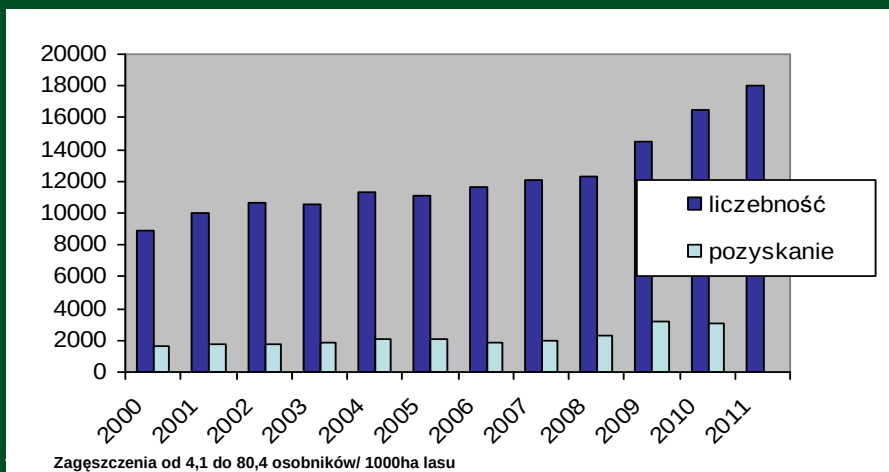

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Dynamika liczebności i pozyskanie jeleni w RDLP B-stok

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Stopień użytkowania populacji jeleni w RDLP B-stok

sezon	jelenie		
	liczebność [szt]	pozyskanie [szt]	% użytkowania
2004/2005	11343	2053	18,10
2005/2006	11092	2080	18,75
2006/2007	11680	1914	16,39
2007/2008	12108	1992	16,45
2008/2009	12323	2318	18,81
2009/2010	14547	3137	21,56
2010/2011	18024 (1:1,7)	3091	17,15
Stan docelowy WŁPH na 2017 r	12275		

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Struktura pozyskania jeleni w RDLP Białystok

sezon	Ośrodki hodowli zwierzyny LP			Wszystkie obwody łowieckie w RDLP		
	byki	łanie	cielęta	byki	łanie	cielęta
2009/2010	26,0	58,1	15,9	33,2	46,4	20,4
2010/2011	25,8	59,9	14,3	30,7	49,6	19,7

Pozyskanie jeleni w ohz-ach stanowi 32 % pozyskania ogólnego jeleni w RDLP

Struktura wieku pozyskanych jeleni-byków w ohz-ach RDLP Białystok

Sezon	I klasa wieku	II klasa wieku	III klasa wieku
2009/2010	14,6	60,6	24,8
2010/2011	20,6	52,3	27,1

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Liczba trofeów medalowych pozyskanych w ohz-ach RDLP
Białystok

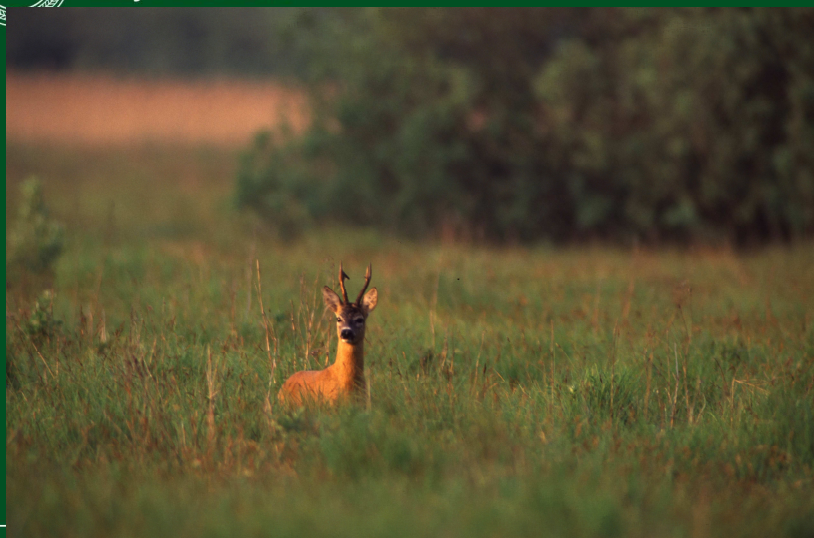
SEZON	ZŁOTO	SREBRO	BRAZ	RAZEM
2008/2009	5	21	35	61
2009/2010	2	31	52	85
2010/2011	3	17	43	63

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

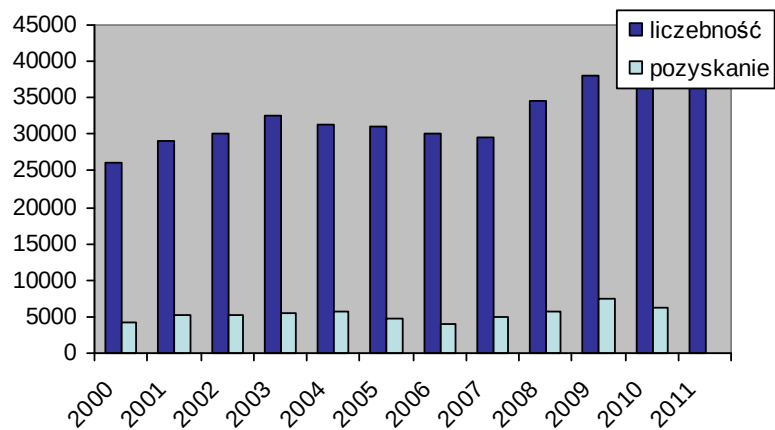

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Dynamika liczebności i pozyskanie saren

Zagęszczenia od 17,1 do 117,6 osobników/ 1000ha lasu; 8,8-24,6/1000ha pow. ogólnej

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Stopień użytkowania populacji sarny w RDLP B-stok

sezon	sarny		
	liczebność [szt]	pozyskanie [szt]	% użytkowania
2004/2005	31349	5790	18,47
2005/2006	31074	4605	14,82
2006/2007	30207	3930	13,01
2007/2008	29635	4901	16,54
2008/2009	34538	5670	16,42
2009/2010	38024	7341	19,31
2010/2011	41240 (1:1,4)	6293	15,26
Stan docelowy WŁPH na 2017 r	43322		

www.lasy.gov.pl

Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

Struktura pozyskania sarny w RDLP Białystok

sezon	Ośrodki hodowli zwierzyny LP			Wszystkie obwody łowieckie w RDLP		
	rogacze	kozy	koźłeta	rogacze	kozy	koźłeta
2009/2010	59,7	27,9	12,4	49,3	34,6	16,1
2010/2011	68,3	23,1	8,6	55,2	29,7	15,1

Pozyskanie sarny w ohz-ach stanowi 8,3 % pozyskania ogólnego sarny w RDLP

www.lasy.gov.pl

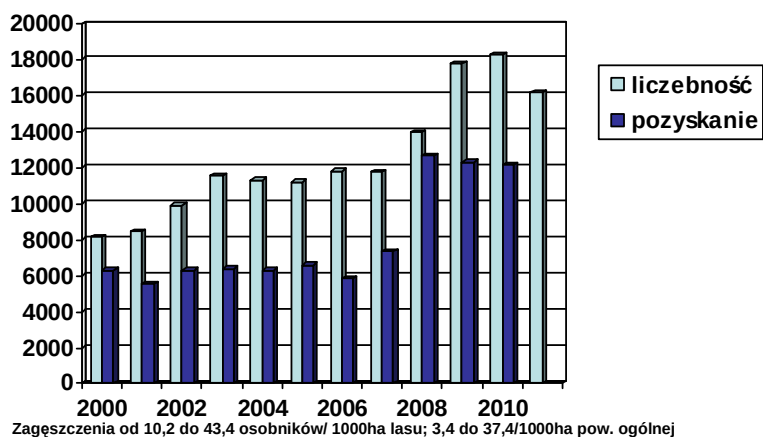
Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**
Dynamika liczebności i pozyskanie dzików

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Stopień użytkowania populacji dzika w RDLP B-stok

sezon	dziki		
	liczebność [szt]	pozyskanie [szt]	% użytkowania
2004/2005	11282	6310	55,93
2005/2006	11223	6603	58,83
2006/2007	11819	5846	49,46
2007/2008	11765	7356	62,52
2008/2009	13022	12668	97,28
2009/2010	17778	12319	69,29
2010/2011	19169	12274	64,03
Stan docelowy WŁPH na 2017 r	16317		

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Struktura pozyskania dzików w RDLP Białystok

sezon	Ośrodki hodowli zwierzyny LP			Wszystkie obwody łowieckie w RDLP		
	Warchlaki	Przelatki	Starsze	Warchlaki	Przelatki	Starsze
2009/2010	56,0	37,6	6,4	55,7	34,5	9,8
2010/2011	59,2	34,8	6,0	54,7	34,6	10,7

Pozyskanie dzika w ohz-ach stanowi 18,1% pozyskania ogólnego dzika w RDLP

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

**Liczba oręży medalowych pozyskanych w ohz-ach RDLP
Białystok**

SEZON	ZŁOTO	SREBRO	BRAZ	RAZEM
2008/2009	2	3	5	10
2009/2010		8	7	15
2010/2011	2	2	9	13

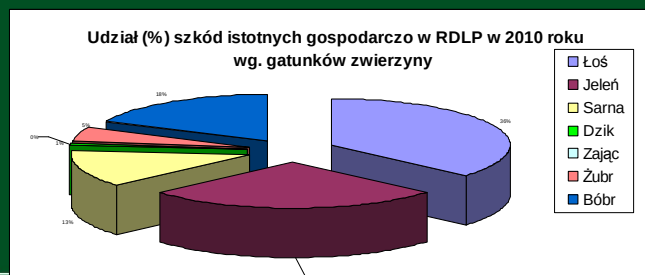
www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Szkody od zwierzyny w RDLP Białystok [ha]

Uprawy		Młodniki		Inne d-stany		Razem d-stany	
R-m	w tym	R-m	w tym	R-m	w tym	R-m	w tym
	>20%		>20%		>20%		>20%
4430,47	1764,39	3606,64	1013,38	2819,46	999,8	10856,57	3777,57

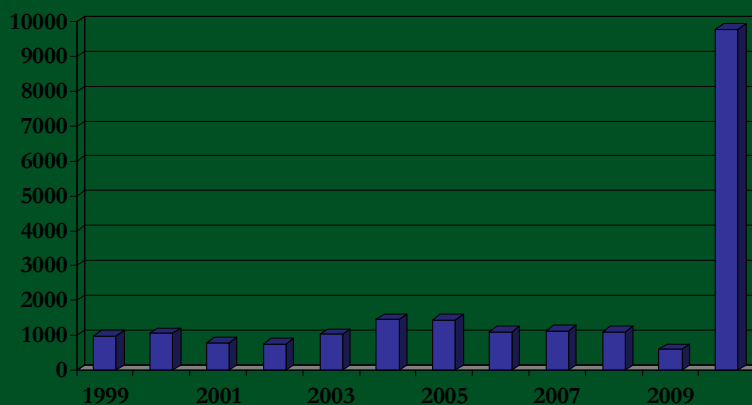

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Rozmiar grodzień upraw w latach 1999-2009 [ha] na terenie RDLP Białystok

W roku 2009 grodzień upraw w RDLP Białystok rozciągały się na długości 3014,25 km

www.lasy.gov.pl

Wzorcowe zagospodarowanie łowieckie w ohz-ach

- **Utrzymywanie infrastruktury łowieckiej takiej jak:** paśniki, lizawki, brogi, ambony, woliery hodowlane, zagrody adaptacyjne i kwarantannowe, zwyczki do polowań zbiorowych, magazyny, itp..
- **Poprawa naturalnych warunków bytowania zwierzyny:**
 - odtwarzanie potencjału produkcyjnego poletek i łąk ,
 - utrzymywanie dzikich sadów owocowych,
 - wzbogacanie biocenozy leśnych oraz poprawa warunków osłonowych biotopu,
 - realizacja programu małej retencji, budowa wodopojojów
 - uwzględnianie potrzeb żerowych zwierzyny przy prowadzeniu prac pielęgnacyjnych i zrębowych w lesie (pozostawianie użytków do zgryzania i spalowania)

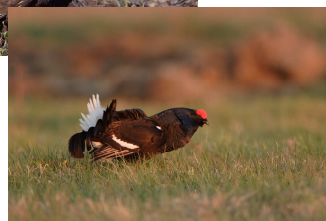
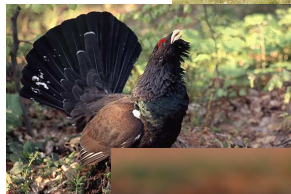
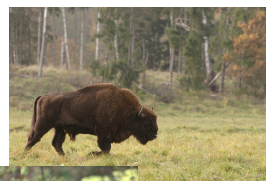
Wzorcowe zagospodarowanie łowisk

Odtwarzanie populacji zanikających gatunków zwierząt dziko żyjących

- Program Żubr
- Program ochrony głuszcza i cietrzewia
- Program ochrony rysia (introdukcja)
- Uczestnictwo w programach dotyczących podtrzymania ciągłości ekologicznej regionu i kraju
- Łączone są programy z zakresu ochrony przyrody z działaniami na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny (korzystano ze środków LIFE Nature, Ekofundusz, WFOŚ, NFOŚ, Frankfurckiego Tow. Zoolog., innych)

Cele do osiągnięcia przy zarządzaniu pogłowiem zwierzyny grubej

Zrównoważona relacja las-zwierzyna

Zapewnienie bazy żerowej dużym drapieżnikom

Eksploracja populacji na poziomie zapewniającym duży przyrost

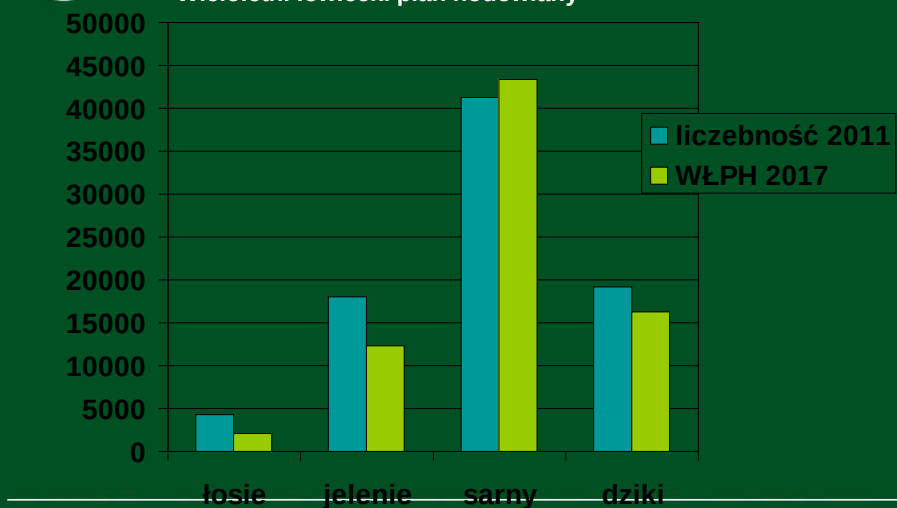
Utrzymywanie populacji na poziomie zapewniającym odpowiednią kondycję osobniczą zwierząt

Ograniczenie szkód w płodach i uprawach rolnych

Aspekt ekonomiczny – preferowanie pewnych gatunków

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**
Wieloletni łowiecki plan hodowlany

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Kluczowe kwestie przy zarządzaniu populacjami zwierzyny

Ocena liczebności zwierzyny

Kto? Jak (pędzenia, tropienia, karty,...)? Jakich ma możliwości? Czyje środki? Czy warto ją wykonywać (przykład dzika)?

Kto ma zarządzać zwierzyną i na bazie jakich przesłanek?

W jakich jednostkach ma się odbywać zarządzanie populacją?

Rejony hodowlane? Uprawnienia koordynatora rejonu hodowlanego?
Czyja odpowiedzialność za szkody w lasach? Kto ma mieć głos w dyskusji?

Gdzie znajduje się zrównoważona relacja las-zwierzyna?

www.lasy.gov.pl

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Wieloletni łowiecki plan hodowlany
Jak go tworzyć. Czy mamy wartościowe dane którymi możemy się
posługiwać? Czy warto mu poświęcać tyle czasu i środków?

Budowanie planów opartych na doświadczeniu. Fikcyjne
zarządzanie dzikiem

System rejestracji trofeów medalowych jest ułomny

Czy najdrobniejsze niuanse prowadzenia łowiectwa winny być
regulowane prawem?
Klasy wieku, przekroczenia rocznych planów, rejestracja „innych
ubytków”?

Rejestracja wypadków komunikacyjnych.

www.lasy.gov.pl

Dziękuję za uwagę

**Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe**

Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych
w Białymstoku
ul. Lipowa 51
15-424 Białystok
rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
tel. +48 85 748 18 00,
fax +48 85 652 23 73

www.lasy.gov.pl